

نسخه سی ۱۰ غروشدن

صاحبی، مدیری، محرری:

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور
يازانك شخصيتي دكل، يازانك احميتي
تظروقتي آيتير
كان يازيلردن شايان قبول كورولنلر:
تارخ ميراسيله اوج ايايلير

محفصل

۱۳۳۸

علمی، ادبی، اجتماعی و شمعیه

شهری مجموعه در

۱۳۴۰ شعبانہ مخصوص نسخه

عدد: ۲۲

اداره خانه سی: آقمرایده
ملا کورانی محله سنده مهر
سوقاغنده ۳ نومبر اولو خانه

مرکز توزیعی:
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی:
سنه لکی ۱۲۰ غروش
آلتی آیلنی ۶۰
اوج آیلنی ۳۰

جلد: ۲

منبرجات:

محفصل علمی و انتقادی: حمل مریم، ولادت عیسی مسئله سی - اسکیلی محمد عاطف: بنی قریظه - مسئله سی -
طاہر المولوی (دلتی - ولانا) کتابی حقده - طاہر المولوی: حقیقت محضه
و آینشتاین - محمد عزت

محفصل تاریخی: مولویک مناقیدن - فریدون نافذ - شیخ سعدینک آباخان ایلہ ملاقاتی و نصیحتی - طاہر المولوی.
بایبلاک - احسان محوی - جنوبی هندستان مسلمانلری: موبلاہلر - سعدی

محفصل ادبی: کیچہ لرسرمدی اولنہ یدی - شرف الدین - دوشوندم - عبدالعزیز مجدی - معلم ناجی - سعود المولوی.
تخمیس غزل فضولی - طاہر المولوی - مطلبسز غزل - محی الدین رائف - شرقی - م. اور.
سہادت دوشکونلکی - عبدالباق عزیز

میدانه قوییدی حقایق علمیه نك باشلیجه اساسلی
شونلردور :

- ۱ — علوم حکمیه و میخانیکیه حرکات
مطلقه نك وجودی بی مضادر .
- ۲ — حادثات ضایعه ده اثیر دینلن سیالیه
لزوم و احتیاج یوقدر .
- ۳ — زمان و مکان و سرعت مفهولملری
تلقیه کوره لایشفک برکل تشکیل ایدرلر اشترانوع
حادثه طبعیه ده یومفهولملره تضادف ایدلک ضروریدر .
- ۴ — زمان دردیخی بعد اوله رق مکانه ضرر یوطدر .
- ۵ — بر فضا لا یتناهی دکل ، بر فضای مادی
و محدوددر و ابعادلریله ایلله متصفدر . یونک محیطی
علی التخیلین کر ویدر .
- ۶ — تفکرات جدیدیه کوره اولقایدین
هندسه سی برینه یکی بر هندسه وضع و اقامه اولتی لازمدور .
- ۷ — علوم حکمیه و میخانیکیه برینه یکی بر
میخانیک تأسیسی مقتضیدر .
- ۸ — خلاده ضیالمک لمر عتندن (ثانیه ده
۳۰۰۰ کیلو متره) فاصله بر سرعت مشاهده سی
ممکن دکلدر .
- ۹ — ضیانی غ الکتران و مقناطیسی حادثات
آینشتاین نظریاتیلر دهها متهولله قابل ایضا حددر .
- ۱۰ — انسان مذکورده به نظام آراتق کائناتی برخلای
لا یتناهی ایچنده غائب اولمش اجسامک هیئت
مجموعه سیندن عبارت قرض شو تصور ایتمک ایجاب
ایتمر . بالجله حادثات مادیه یکدیگرینه تابع و بتابیرین
اضافیدر .

تیک بر دیرک ۹ رجب الفرد ۱۳۴۰

مولویک مناقبیدن مایه

موزه مدیری خلیل تیک قره مان اوغللری
حقنده کی وثائق تاریخیه نامنده کی مقاله لرندور موسی

و مطلق اولسا یوت اضافیدر . کائنات و حادثه
اغلیت اوزره محاکم اولان اضافیت در .

عصر حاضرک ال بیوک ریاضی فلسوفی عد
ایدیان متوفی (هاری بواتقاره) سیله حقایق ریاضیه نك
تجربه دن مترع اولدیغنی و کندی عالمزه مخصوص
و بنا برین اضافی اولسی لازم کلدیکنی دعوی
و اثبات ایشیدی .

مطلقیت فن و فلسفه ده یک اهمیتله موضوع
بحث ایدیلن بر کینیدر . فقط کائنات کائنات اوله لی
اشیار مکورمانده بو موضوعک مدلولانی بولقی ، او معناده
بر حقیقه تضادف ایتمک بشرجه ممکن و میسر
اولدینه کوره یومفهومی بر لفظ مجرد ماهیتده
تلقی ایتمک ضرورنی قارشیدنده برلته کیم عدالت
مطلقه ، حقیقت محضه کی ترکیلرده مطلقیت
مفهومک حقیقته بر معنای اضافی افاده و تبلیغ
ایله دیکی محتاج توضیح دکلدر .

کذلک حکمت طبعیه ده منظور اولان هر کیفیت
کیمی وزن مطلق تعبیرینده ده معنای اطلاق آدامق
طوغری دکلدر . زمان مطلقه مکان مطلق ذهن
یشرده دائما بر خیال ماهیتده تحیم ایتمش شلر دندور .
زمان و مکان دینلن اشیا حقنده کی تعریفات و توصیفات
آنحوق انطباعات مشخصه مواجهه سینده حواسمز
و مرقبله استحصال ایدیلر و الحاصل مادیات اضافه
ایدلر کمترین زمان و مکانه ذاتی و مطلق بر وجود
و بریمک امکانسزدر . شو حالده مطلقیت مضمونی
جدد ایتنده یتیمع الإدراک بر شیده و خیالتواز بر محاله
موضوع دیمکدر . بو اعتبار ایله کرک عالم خارجیه
و کرک ساحه علومده تدقیق اولنان بالجله موضوعلرک
وجه و ضمیمه آراتق اضافیت محاکم اولدینه شبه
ایتمک لازم کلیر . برینه تسمیه زمان
آینشتاینک و اضافیت نظریه سی ، نامی تحتده

بک ۷۴ سنه سلطنت سوردی کی فقط اليوم
 خراب اولان بومدرسه نك كتابه سی اولد یقندن
 تاریخ انشاء نك مجهول اولدیغی یازیویدر ایسده
 قرمانده حصار محله سندن کی بومدرسه حقنده محلی
 تحقیقاتندن برآز معلومات ویردک مسئله یی تنور
 لازمدر : امیر موسی مدرسه نك نایبی موسی
 باماولوب مدرسه (۶۵۰) تاریخنده انشاء اولمیشدر . طرز
 انشاء یی ثابت و لغزیت و مطیع ذرک بقسمان مکتوب ،
 قسماً یی عو شاقی طاشلردن ، یاییامشدر . مذکور
 مدرسه سکن حجره ایله ایکی مسجد ویرده یانک
 مدفن اولان تربی ویرمیشدالغی ویرده مذکور
 حجره لردن ده منقح می آیری بر قسماً یی مطویدر .
 شتائی مسجد ایله تربی دخی زایری آیری قبه
 آلتنددر . صیفیه مسجدی میدانلق جهنده و اوسق
 آچوق بوقبه ایله مستوردر . درویندو کی او طه رک
 یی کورنی مجلری کمری میدانلق قسمنه ۴ متر
 ارتفاعده ۶ ستون ایله حجره یویدر . میدانلق مختلف
 زنگنه . مرمر ایله قیلش ایلمش اولوب مع الاسف
 مرور زمانله طاشلارک (عضیلری ضایع اولمشدر .
 مناره سی یوزمتر طولده و اوج مترو قطرددر .
 تالار جد آیری قیقت صنعتکارانه یی خطدر . مناره نك
 شرافه سندن یوزمتر ایلی یعنی یلم طرافی نكز استون
 ده طاشلر یی و قیقت مصنیع در . ایمنار نك اولجه
 شطونچون معسول یوزی یالدرلی بر علی واره
 ایلمی یاییسده (۱۵) سنه اول شدن بر ویرکاردن
 یی قیو طاشلدر . سلطان العلماء حضرتلری قرمانده
 یولدیقری اناده زوجة محترمه لری وفات ایلشدر .
 تاریخ رجیستری ۶۲۱ اوله حق . یکر می سنه صکره
 دخی بیوک مخدوملری محمد علاء الدین چلی دخی
 وفات اتمکله لاله لری قرینه دفن ایلدی . اليوم
 حضرت سادرسا قشاق اولان ویرممانده والده
 سلطان حکیم سی دیکه شرفیه اولان بوراویه نك اولان

قبوسن اولوز رنده کی انکتابی نقل ایلده جکر ،
 صکره ده دوکان حقنده معلومات ویرمچکر :
 (۱) امر بعمارة هذه الزاوية المباركة المنسوبة الى حرة
 (۲) قطب العارفين سلطان العاشقين و جلال الملة الحق
 والدين قدس الله سره المين والمرقد السيد الشهيد
 (۳) سيف الدين سليمان بك بن خليل بن محمود بن
 قرمان نور الله ضريحه السلطان الاعظم ظل الله في العالم
 مالك رقاب الامم سيد (۴) السلاطين العرب والعجم
 فاضل الطغاة والمتمردين قاتل الكفرة والمشركين
 ابو الفتح علاء الدين خليل بن محمود بن قرمان
 خلد الله مملكته واعلى آوانه ونصر اعوانه في تاريخ
 اوایل ربیع الاول سنه ای وسعین وستمائة
 من الهجرة (۷۷۲) كتابه نك بزنجی سطرند کی
 (خره) کله سی قاموسلرده کریمه وکشی زاده خاتون
 مناشه کلدی کی کور و لیورکه بوراویه نك قطب العارفين
 حضرت مولانا نك والده محترمه ترینه فایده اولد یقنده
 قطعاً شبه و ترده محل یویدر شیمدی برآزده
 درکاه حقنده معلومات یویرملم قرمان نك علی شحه
 (شاهانه) نك محله سندن مکان اولان مناره مولانا
 حضرت قلی نك قریه نك انشاء اولمیشدر . حضرت
 کاکیر اوله لوق زاویه بوقعه ویرممانده منار مسجد
 ای و جلال الدین سوردی حضرت قلی نك برآزده لوقی اعلام
 الدین . جلی نك قبری و اوسق بشن قدردانه وارکاه مذکور
 منار یی خندن بولنان ذواتک مقبره لری موجوددر .
 تربی نك قبله جهنده کی کوشه سندن یالدرلی بولوقفس
 ویرممانده مناره مولانا حضرت قلی نك مقبره غفران
 اوله قلی نك خطه مبارک وارددر . انفس نك اطراف یی بیاض
 برشته ایله مستور اولوب بوسلطان غصمت شیمی
 احتجاب ایلکده در زوار و مجتبان کرام عباداً
 قشش خار جندن زیارت ایلدره مندوم لری اویرنده
 بولنان ذی قیمت عتیق بر پوشیده ایله سلطان ارشاد
 مولوی فهاد طرف شاهانه لردن اهدا یویریلان

ایکسجی بزوشیدله ایله مستور و مریندر . بعد کور
 تره دیوینده مسجددن باشقیه برده سنا عخان
 موجودر . تره داخلمه آثار عتیقه نادره اسلامیه دن
 جمعی بیوک یازمه ایکی کلام قدیم و عجمکاری مرصع
 ذهبن معمول برقچ بیک ایرا قیمتیله ایکی شیعدان
 و کوشدن معمولد و منقش اوج عده ده رفیدیل
 واردر . مختلف نقطه لک ، مختلف هنر و لرزی
 طرفدن معمول بو قیمتدار اسلام اثرلری تره
 سیده المختراتک قدیم اشیا نندن معدوددر . زاویه تک
 حولیسند سکر درویش حجره سیله اوج اوطه ،
 بر صالوشی محتوی اشباب و تحتانی برده شیخ
 دائره سی و بر مقدار حولی و باغچه موجوددر . هیچ
 شبهه سز مولوی خانه لک قدیم لرندن معدود اولوب
 عثمانلی دولتی ایچون بروسه قدر حرمته شایان
 ایسه قره مانده مهد مولویک اولغله اوقدر احترامه
 البقدر . موضوعه دونه لم : مابعدی وار
 شیخ سعیدیک آباخان ایله ملاقاتی
 و نصیحتی
 کلام (مالک) لک سعای جمعی بوظلنه جهانک
 بیوک باباسی چنگیز کی . اطلعتی اولان اغلا کو
 ۶۵۶ تاریخچه بغداد ایله خلیفه سنی نبائی قهری آلتیده
 چیکنه دکن آلی ، بدی سنه صوکر (مراغه) ده
 ایکن اولومک پنجه سیله دارالجزایه سوق ایذیش
 انسان کیکیلر یله معموره کوللری . اویتیم فور و نلش
 اولان سریر شقاوته اوغلی (لباقا) یاخود (لباقا)
 و یاخود (لباقا) یخان حکمتدی .
 ۹۷ سنه قدر حکومت ایذره رک غشاء و قات
 ایله بن هلاکو زاید : باباسنه نسبه اهنون شرین
 قالمش ، بوکانه وزیر (شمس الدین جوینی)

دلالتیه کوروشدیکی علمای اسلامک مؤثر نصیحتلری
 سبب اولغدی .
 مابعدی جمعی سبب سبب (شیخ سعیدی)
 شیرازی) ایذی . عارف مشایر الیهک مطبوع کلیات
 آتاری مقدمه سنده کی رسائلدن بردانه سنی : آباخان
 ایله ملاقاتی بحاکمی و اوکا خطابا یازدیغی پستنامه یی
 حاویدر : او زاده ذبیور که سنده
 مقامات متبرکه زیارتندن صوکر دارالملک
 تبریزه اوغرا دم ، علم و صلاح ایله کوروشندم
 اسکیدن بری حقو قره بولونان : (خلیج اعظم
 خواجه علامه الدین) ایله (صاحب دیوان خواجه
 شمس الدین) ی ده زیارت انیمک ایسته دم . یانریته
 کیمک ایچین برکون سوخاغه رجیدم . فقط آبلرده
 آباخان ایله برکونیتی یا بق ایچین آتیه بیستشیردی
 او صیراده کندیلر ایله کوروشمک قابل اولمایه جفتدن
 بر کوشه چکله ییم دیدم . لکن خواجه لر بی
 کوردیلر و آتیرندن ایوب یانم کلدیلر . اللرمی
 اویدکن صوکر املا قاتی نعمت غیر مترقبه تلقی
 ایندکری سوبه دیلر . آباخان : امراتک تحفه
 نکوستردیکی حرمته شادی قالدی .
 علامه الدین ایله شمس الدین : بوشودوشه در
 معتمد اولدقلری حالده شو ادا مه ارازه ایدکلری
 احترامی بکا قارشی یا تمادیلر . مه دوشومه
 باشلا دیفی حال و طوری دن اکیلا شیلدی
 خواجه لر : آتیرینه پیروی حکمیدارک یانه
 کیدیلر : آباخان :
 بوقدر حرمت ایندیکی کور آدم کیمدر
 دیله صورتش .
 (د) آباخان : شمس الدینک یوزیدیکی بریضایه
 کدیرکن دوشوب اولمش : بوشوال : وزیر کخلافیکیرانی
 طرفدن حکمداری شمس الدینک زهره بدیکنه حکم
 اولوغدی . مؤخر (ارغون خان) ایلتانلق تخته کنبه
 وزیر ی بوجرم ایله اتهام و اعدام ایدی .

بدرمنا : جوابی رو بر مشلر : خان :
 — بکا بدویکیزك وقاتی سویله مشیدیکز ،
 شیمدی ده یوآدام ایچین بابامز دییونوسکیز رویش .
 — طریقه بیدرمنا یعنی شیخمنذر . ایضا خیده
 بولونمقله بر ابر :
 — نظم و نثری مشهور علم اولان (شیخ
 سعدی شیرازی) بی اقدیمزده ایشتمشکیز در .
 ایشه بیلدی شیرازی : بوذات حالیدر . دیملر .
 آباخان : فقیری کورمک ایسته می ، اونلرده
 بی حضور و چیقار مایه سوز و رملر .
 ایرته بی کون حجره درویشانه مه کلیدلر و مسئله بی
 آکلاندیلر . کیتمه مک ایستدم ،
 — بر پناه ایله ایشی صاووشدیرك . دیدم ،
 رجایی ابرام درجه سته کتیردیلر . خاطرلری ایچین
 کتدم و خان ایله بر میدت صحبت ایتم . عودت
 ایچین اذن ایسته نجه :
 — بکا بر نصیحت ویر . دیدی .
 — دیادن آخرته کنایه ایله نوایدن باشقهرشی
 کوتورولدمنر . باق هانکیسینی ایسترسه ك اونو
 طویلا . دیدم .
 بومعنائی نظماً افاده ایت . تکلیفنده بولوندی .
 شوقطه بی اوقودم :
 شئی که حفظ رعیت نکهه میدارد
 حلال باد خراجش که مراد چو بایست
 و کر نه راجی خلقت زهر شاترش بهاد
 که هر چه میخورد یار جزیت مسلمانیت
 یعنی : بر پادشاه ؛ تبعه سنه راقار و اونلری
 محافظه ایدرسه آلائی ویرکی حلال اولسون ،
 چوبانلق اجرنی برینه بکر ، یوق ، شخلقك
 چوبانلقی غایبورسه او ویرکیلر زهر اولسون .
 زیرا : یه دیکي مسلمان جزیه می دیمکدر ،
 آباخان : قطعه نك مائندن متأثر اولدی
 و آغلادی .

— عجایب : جوابی می ، دیکلی می : ایستالنده بولوندی .
 — جوابانسه ك برنجی بیت ، دکلسه ك ایکنجیستی
 سکا به ییشیر ایدلم . قالقارکن ده شو بیتلری انشاد
 ایتم :
 پادشه سایه خدا باشد سایه باذات آتنا باشد
 نشود نفس عامه قابل خیر کرشمه ششیر پادشاه باشد
 ملک او ملاح پذیرد کرهمه رای او خطا باشد
 هر ملاحی که در جهان آید اثر عدل پادشا باشد
 بعدو آئیده کی نصایحی یازوب کونده ردم و خدایه
 مابعدی وار
 ماهر الطولری
 —
 بایسلك : مابعدی
 هجرتك بیک ایکیوزاللی ایکی تاربخلرنده فتحملی
 شاهك حیدری عباس میرزانك مخدومی محمدشاهك
 حکم سورده بی بردورده ایران یکی بر حادته مذهبه
 قارشینده قالدی . بناء علیه ؛ بوکی مختلف سیستملر
 آلیشین اولان ایران ، بدایتده بومذهب نوظهوره
 اهمیت ویرمیدینه ده یالکیز عجم مسلمانلغی بکل
 بوتون ایران اجتماعات و سیاساتی تهلکیده قالایدن
 یوقوتلی جریان ؛ علما و وزرانك ذهنلری لهیتلی
 رصورتده اشغاله باشلادی .
 شیخ طریقتك مؤسس شیخ احمد زین الدین
 الا حسائی ، (۱) نك مریدانیدن هنوز بکرمی آلتی
 (۱) احساء : نجد سنجانك اسم قدیمدیز . عراق
 عرب ، اخلاق عجم ، مذهبا شیعی اولان بو شیخ ،
 کربلاده اختیار اقامت اتشدی . تصوف ایله فلسفه بی
 مزاج ایله برخلیطه عقائد وجوده کتیرمقدور ؛ تأسیس
 ایتدیکی طریقت جنوبی ایران و عراق طرفلرده شایعدر .